SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 123. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 30, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 30-го ЧЕРВНЯ 1995 р. Ч. 123. РІК CII.

Л. КУЧМА ВИДАВ УКАЗ ЩОДО ЗЛОЧИННОСТИ В КРИМУ

Київ (УНІАР).— Тут 27-го червня, у зв'язку з гострою криміногенною ситуацією, що склалася в кримському півострові, Президент України Леонід Кучма видав указ про невідкладні заходи щодо усунення порушень законности і правопорядку в Автономній Республіці Крим.

Президент доручив прем'єр-міністрові України Євгенові Марчукові створити урядову комісію для вивчення причин та наслідків масових порушень громадського порядку в Теодосії, Судаку та інших населених пунктах Криму. Генеральній прокуратурі, Міністерству Внутрішніх справ та Службі Безпеки України доручено провести ретельне розслідування злочинних проявів у Кримській Автономії та притягти винних до відповідальности.

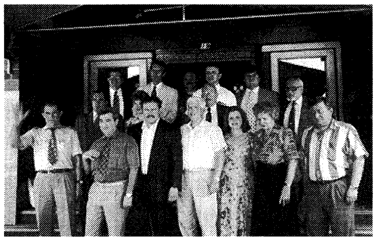
МВС, СБУ та Національній гвардії доручено спільно з місцевими органами влади взяти під контроль неспокійні місцевості і всіляко сприяти розслідуванню справи.

Урядові Криму та головам місцевих рад під персональну відповідальність доручено забезпечити скоординованість дій для запобігання нових конфліктів.

Пресовий центр Національної гвардії України (НГУ) повідомив, що гвардійці уже взяли під охорону найважливіші об'єкти та село Кам'янку Симферопільського району, де відбувся похорон загиблих під час перестрілки кримських татар. Полковник НГУ Олександер Костюков повідомив, що гвардійці співпрацюють з місцевою міліцією і гарячі точки цілком контролюються.

(Закінчення на стор. 4)

ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ ВІДВІДАЛИ ЗСА

Група українських банкірів, які прибули до ЗСА

Ню Йорк (Ю. П.). — Група президентів українських банків, 14 осіб, перебуває на тритижневих відвідинах ЗСА з метою ознайомитися з фінансовими установами в Ню Йорку, Чикаго і Вашінґтоні.

Гості приїхали завдяки фінансовій допомозі Американського агентства для міжнародного розвитку, а опікуються ними представники Американського банкового інституту і КПМБ (Берентс групи.

Крім фахового знання, яке гості з України добувають у фінансових установах, їхні господарі подбали також про огляди міст, відвідання культурних надбань, театрів тощо.

Невдовзі плянується приїзд другої подібної групи, фінансованої американськими урядовими чинниками. Усі такі і подібні поїздки з України — це активна допомога американських чинників в ознайомленні зі системами праці західнього світу.

Лідери країн ЕС дискутують у Канні

Канн, Франція. — Европейська рада у складі керівників держав і урядів 15 країн Европейського союзу заявила про свій намір продовжувати миротворчі зусилля, спрямовані на подолання боснійської кризи.

Рада підтримала французьку пропозицію щодо способу замирення в зоні конфлікту. Ця пропозиція полягає у припиненні сербської блокади Сараєва, відновленні переговорів між ворогуючими сторонами на основі випрацюваного західними країнами мирного пляну, започаткуванні діялогу між Хорватією і сербською Країною, взаємному визнанні Сербії і Боснії, а також негайному запровадженні чотиримісячного мораторію на бойові дії в Боснії.

Під час обговорення міжнародних проблем учасники зустрічі заторкнули рішення Франції відновити ядерні випробування. Президент Франції Жак Ширак пояснив партнерам, що цей захід є вимушеним, оскільки він спрямований на технічне заневнення французьких ядерних сил стримування.

Зі закликом до єдности консервативних виступив у Канні прем'єр-міністер Англії Джан Мейджор. Він підкреслив велику різницю між політичною лінією англійських консервативних і курсом, яким ідуть їхні головні політичні противники — лейбористи. „Я вирішив піти зі становища лідера партії, щоб прояснити внутрішньопартійні взаємини і порушити головні питання перед наступними парляментарними виборами",— сказав Дж. Мейджор.

ТОРГОВЕЛЬНУ ВІЙНУ МІЖ ЗСА І ЯПОНІЄЮ УНЕМОЖЛИВЛЕНО

Вашінгтон. — Виступаючи в середу, 28-го червня, перед Білим Домом, президент Билл Клінтон повідомив, що ЗСА і Японія дійшли до згоди в ділянці торговлі автами.

На переговорах у Женеві Токіо погодилося задоволити вимоги З'єднаних Стейтів Америки і відкрити свої ринки для американських виробів. Отже, торговельні санкції проти японських авт 13 моделів категорії „люкс" не будуть запроваджені.

Обидві сторони проголосили досягнуту угоду великою перемогою. Президент Б. Клінтон відразу заявив, що Вашінгтон негайно відкличе санкції проти японських авт загальною вартістю 5.9 біл. дол. У відповідь японський міністер торгівлі і промисловости Рютаро Гасімото сказав, що Токіо відкликає свою скаргу на ЗСА, подану у Світову торговельну організацію.

Президент Б. Клінтон підкреслив, що успіх у женевських американсько-японських торговельних переговорах означає тисячі нових місць праці для американських робітників і зменшення торговельного дефіциту між двома країнами.

Як тільки було оприлюднено висліди переговорів, керівники великих автових компаній Японії дали до зрозуміння, що збільшать інвестиції в американську економіку, а також у більшій мірі використовуватимуть американські запасні деталі в японських автах, які продукується не території Японії.

Послідовники „Білого братства" протестують

Київ. — Як повідомляє Дослідний інститут вільних засобів масової інформації у звідомленні за підписом Христини Лапичак з 27-го червня, понад 50 послідовників секти „Білого братства" внесли протести до Генеральної прокуратури України.

Вони закидають несправедливе трактування їхніх керівників з боку суддів і засобів масової інформації супроти їхніх трьох лідерів, яких за зудар з поліцією у листопаді 1993 року заарештовано в Києві. Про це повідомило Радіо Україна та УНІАР,26-го червня. Члени „Білого братства" стверджують, що судді та засоби масової інформації трактують провідників їхньої секти як винних, ще перед тим як доказано їм вину. Крім того нарікають й на те, що їх не допускають на судову залю, хоча суд є відкритим для публіки.

Українці беруть участь у спеціяльній Олімпіяді

Ансонія, Конн. (Франк Стурбан). — В Ню Гейвені, Коннектикат, 1-9-го липня відбуватиметься спеціяльна Світова Олімпіяда літніх видів спорту, призначена для спортовців з фізичними вадами. В ній беруть участь українські спортовці.

Змагуни з України, тренери, делегати та офіційні представники, всього 18 осіб, прибули літаком „Ук-раїна" до Ню Йорку 23-го червня і їх перевезено до готелю Трумбулл Марріот в Ансонії, де вони перебувати-муть до часу змагань.

Окремий міський олімпійський комітет Ансонія-Україна під головуванням Роберта Ґаудіо, в якому працює понад 80 осіб опікується і фінансує всі видатки, пов'язані з приїздом українських олімпійців. Для них приготовано також відповідні площі для вправ, спортові залі та басейни. Їм виділено окремий автобус, а широка розвагова програма є точно підготована місцевим олімпійським комітетом. У програмі, крім оглядин міст і загальних імпрез, заплянувані також гостини в українських громадах та церквах, а також відвідини Українсь-кої Католицької Семінарії у Стемфорді та оглядини Українського Музею.

Від 29-го червня українські спортовці перебувають в Олімпійському селі в Ню Гейвені, де 1-го липня Олімпійські Міжнародні змагання відкриє президент ЗСА Билл Клінтон у присутності понад 7,200 зголошених змагунів, 2,000 тренерів, 15,000 родин і приятелів, 45,000 помічників-добровольців, 500,000 глядачів та 1,500 журналістів. Мають бути присутні також офіційні представники із 144 країн, в тому числі амбасадори, міністри та представники королівських родів.

Особлива подяка належиться членам комітету Ансонія-Україна та всім тим організаціям і окремим особам, що зложили свої датки на підтримку приїзду спортовців з України, а головне заступникові міністра у справах молоді та спорту В. Куликові за його організаційну працю між Києвом а Ансонією.

Відбулися наради екзекутиви УАКР

Ню Йорк (Р. Барановський). — Тут у суботу, 3-го червня, відбулися наради Екзекутиви Української Американської Координаційної Ради, якими проводила голова Уляна Дячук. У нарадах взяв участь заступник голови, в. о. голови Крайової Ради Володимир Сохан.

Після прийняття порядку нарад і протоколу з попередніх нарад, що його прочитав протоколярний секретар Осип Труш, звітували члени Екзекутиви.

Євген Стахів подав, що УАКР спільно з УККА підготовляє відзначення 4-ої річниці проголошення незалежности України, яке відбудеться 23-го серпня в Народному Домі в Ню Йорку. На головного промовця запрошено амбасадора А. Зленка.

Обі централі підготовляють бенкет в честь Президента Леоніда Кучми, який відбудеться 23-го жовтня у зв'язку з його приїздом до Ню Йорку для відзначення 50-ліття ООН, де Україна є членом-засновником. Уже найнято залю в готелі Вальдорф-Асторія і заплачено завдаток 10.000 дол. — по половині УАКР і УККА.

Представники обох централь обговорили політичні проблеми і підготову приїзду Президента Л. Кучми з міністром закордонних справ Г. Удовенком, який в квітні відвідував Ню Йорк.

10-го травня ц. р. УАКРада спонзорувала вечір в честь рабина Д. Лінколна, зорганізований Т-вом Українсько-Єврейських Зв'язків. 17-го травня ц. р. УАКР, УККА і ККДУ влаштували віче в Ню Йорку, на якому виступав В. Чорновіл.

Інж. Ю. Іхтіярів взяв участь в засіданні „Круглого стола" в амбасаді України у Вашінґтоні з нагоди приїзду Григорія Омельченка, голови Комісії розслідування корупції і злочинности в державі. Засіданням проводив амбасадор Ю. Щербак. 12-го травня заопікувався приїздом Вячеслава Чорновола, який приїхав до Філядельфії і гостив його у своєму домі.

Інж. Михайло Нич подав, що спільно з Комітетом оборони України підготовано зустріч і виступ Михайла Гориня, голови УРП. Брав участь у підготові виступу групи осіб, які приїхали разом з депутатом В. Чорноволом 13-го травня. Ініціював підготову відзначення 4-ої річниці свята державности створенням Громадського Комітету. Підготовляється заходом Української Громади Метрополітальної Філядельфії Український Фестиваль музики, співу і танків спільно з Департаментом розваг міста Філядельфії.

Ольга Нич, представник УЗХ, звітувала про дитячі табори Українського Золотого Хреста на Оселі О. Ольжича. Кілька років підряд були діти з українських земель (західніх і центральних). Цього року будуть діти з Луганська, Донецька і Дніпропетровська (від 9-го до 29-го липня).

Володимир Процик вітав ген. Костянтина Морозова і його дружину від УАКР на його доповіді в Ню Йорку. Зложив ґратуляції від УАКР д-рові Іванові Серантові з нагоди відзначення його грамотою признання за громадську працю від Українських Американських Католицьких Ветеранів. Зустрічав Вячеслава Чорновола, Атену Пашко і членів делегації Рух-у під час їх короткого перебування в Ню Йорку. На 31-му з'їзді УНО в Торонто мав нагоду обмінятися думками з кол. Президентом в екзилі М. Плав'юком, д-ром Ціпивником, президентом СКУ, адв. О. Романівим, президентом КУК та іншими провідними громадськими діячами.

Роман Барановський подав до преси репортаж з нарад Екзекутиви 1-го квітня 1995 року („Свобода, ч. 78 з 27-го квітня і „Народна Воля", ч. 18 з 4-го травня 1995 р.) і зредагував Бюлетень Екзекутиви ч. 1 (44) за перший квартал цього року.

Інж. Зенон Васильькевич подав, що 4-го квітня 1995 року відбулася зустріч з ректором УВУ д-ром Романом Дражньовським. Зустріч була спонзорована кількома організаціями. 18-го травня відбулася спільно з УККА і ККДУ зустріч з депутатом України В. Чорноволом і його групою. 19-го травня відбулися Загальні збори відділу і вибрано нову управу, яку очолив З. Васильккевич. Ідуть приготування до річного пікніку, який відбудеться у неділю, 2-го липня, на оселі Діброва. Також іде підготова спільно з УККА відзначити у серпні свято державности. Одержано з Вашінґтону докладний звіт про перебування президента Б. Клінтона в Україні.

Висловлено здивування, чому між членами Коаліції Східньо-европейських Етнічних Груп не була представлена УАКРада. Висловлено побажання поширити діяльність нашого бюра у Вашінґтоні.

О. Труш говорив про СКУ, існування якого ставлять під знак запиту. На його думку, до ліквідації СКУ треба ставитися обережно, бо Українська Всесвітна координаційна Рада в Києві за останні два роки не проявила замітніої діяльности і невідомо, чи стан поправиться. Тому СКУ, на-

(Закінчення на стор. 4)

ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ ЦУК

Гантер, Н. Й. — Тут у суботу, 8-го липня, в Ґражді відкриється сезон Центру Української Культури під керівництвом д-ра Ігоря Соневицького. Відбудеться вечір гумору з творів Павла Глазового у виконанні д-ра Євгена та Нілі Стецьківих. Початок о год. 8-ій вечора.

В Україні
(з інформацій УНІАР)

Перспективи програми „Партнерство для миру"

КИЇВ.— Тут міністер оборони Валерій Шмаров провів пресову конференцію за підсумками засідання Ради Північно-Атлантичного співробітництва, що відбулося у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі. Представники 42-ох країн членів і партнерів НАТО, за словами Шмарова, розглянули ключові проблеми европейської безпеки, перспективи програми "Партнерство для миру" та ситуацію на терені колишньої Югославії. За підсумками засідання підписано комюніке, один з пунктів якого торкається індивідуальної програми України в партнерстві. Програма передбачає 50 заходів політичного навчального і військового змісту. Українська програма є на затвердженні в Секретаріяті НАТО і вона означає поступову інтеграцію України в европейські структури. Штаб-квартира ООН просить Україну скерувати в зону югославського конфлікту інженерний батальйон. Якщо будуть вирішені деякі організаційні питання, то український батальйон прибуде в Боснію і Герцоговину восени нинішнього року.

Фінляндія підтримує Україну

КИЇВ.— Тут перебувала урядова делегація Фінляндії, яку прийняв міністер зовнішньо-економічних зв'язків України Сергій Осика. Прем'єр-міністер Фінляндії Лі Попен порушив низку питань політичного і економічного характеру. Він підкреслив, що його країна сприятиме розвиткові всебічних відносин з Україною і Европейським Союзом. Особливо тепер, коли між Україною і ЕС підписано тимчасову угоду про вільну торгівлю. Фінляндія з розумінням ставиться до ідеї створення Балтійсько-Чорноморського простору на засадах вільної торгівлі й, в разі необхідности, підтримає цей проєкт.

О.Ткаченка хочуть позбавити недоторканости

КИЇВ.— Згідно з повідомленням членів парляментської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю Романа Круцика і Миколи Петренка, Комісія на своєму засіданні розглянула подання генерального прокурора України Владислава Дацюка з 5-го червня цього року про позбавлення депутатської недоторканости першого заступника голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка. Комісія підтримала згадане подання і рекомендувала Президії Верховної Ради включити це питання на розгляд депутатів у червні або на початку липня цього року.

Українські кораблі під арештом

КИЇВ.— В чужоземних портах нині за несплату боргів арештовано 30 суден Чорноморського пароплавства України. Наприклад, у Неаполі вже два місяці затримується флагман Української Чорноморської торгової фльоти — теплохід "Одеса". Чорноморське пароплавство заборгувало чужоземним партнерам понад 200 мільйонів долярів.

Профспілки Донбасу звернулися до Президента

ДОНЕЦЬКЕ. — Пресова служба Федерації профспілок повідомила, що профспілковий актив Донеччини ухвалив відкритий лист до Президента України, де від нього вимагається "згадати свою передвиборчу обіцянку та відмінити дію постанови 733 з 21-го жовтня 1994 року як економічно необгрунтовану та абсолютно непосильну для платника в умовах його фізичного виживання, забезпечити умови для функціонування промисловости, аграрного комплексу, дати людині можливість працювати та заробляти на життя".

Готується новий закон про вибори депутатів

КИЇВ.— Парляментська комісія з питань правової політики розглянула проєкт нового закону про вибори народних депутатів України. Існує чотири альтернативних варіянти цього законопроєкту: один з них запропонований заступником голови комісії з питань правової політики і судової реформи Олександром Лавриновичем; другий проєкт запропоновано народним депутатом Сергієм Михайленком; третій — Асоціяцією молодих політологів і політиків; четвертий проєкт запропонований Християнсько-Демократичною Партією України (ХДПУ). Згідно з проєктом, народним депутатом може бути обрана особа віком не менше 25 років. Вибори проводяться за змішаною системою: 225 депутатів за мажоритарною системою і 225 за постійним списком. Суперечки викликало питання щодо виборчого бар'єру для партії — 2 відс. чи 5 відсотків. Вирішено створити групу, яка визначила 6 концептуальні основи закону про вибори народних депутатів і до 1-го липня подала на розгляд комісії узгоджений текст нового законопроєкту.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 27-ГО ЧЕРВНЯ, при сприятливих умовах погоди на ракетній базі Кейп Каневерал in Фльориді запущено наорбіт міжпросторну ракету „Атлантіс" з п'ятьма американськими і двома російськими астронавтами. Ця історична місія має на меті у просторі злучитися з російською міжпросторною станцією „Мір" і започаткувати еру західньо-східнього співробітництва. Впродовж п'яти днів 10 астронавтів обидвох країн провадитимуть наукові досліджен-ня.

У ДІТРОЙТІ МИНУЛОГО понеділка, 26-го червня, всім відомий д-р Джек Кеворкіян допоміг закінчити життя 60-річній Еріці Ґарселлано з Кензас Сити, Міссурі, що хворіла невиліковною недугою Лю Ґеріґа. Цим разом це було здійснено у винаймленому ним приміщенні, котре він назвав у честь своєї сестри Клінікою милосердя ім. Марго Ануш у присутності двох дорослих синів згаданої пацієнтки та її приятельки Марджорі Джексон. Однак господар винайменого д-ом Кеворкіяном приміщення Джоди Ротермел зазначає, що через натиск місцевої влади та засобів масової інформації мусите виповісти йому приміщення.

ЗГІДНО З ПЛЯНОМ військового співробітництва на 1995 рік між Міністерством оборони України та З'єднаними Стейтами Америки в Україні від 25 до 29 червня перебуватиме делегація Крайової академії оборони ЗСА на чолі з керівником цього військового навчального закладу генералом Ервіном Роккі. Впродовж п'яти днів американські викладачі ознайомлюватимуться з матеріяльно-технічною базою та організацією навчального процесу в академії Збройних Сил України та запізнаються з її професорсько-викладацьким складом.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 27-го червня, група злочинців напала на один з банків у берлінському районі Целендоф, захопивши закладниками декількох службовців та клієнтів, всього до 20 осіб. Поліція вже через чотири хвилини після нападу на банк прибула на місце події. Терористи вимагають велику суму грошей, нібито 17 міл. марок, а також авто і гелікоптер для втечі. Поліціянти готуються штурмувати будинок банку і з цією метою евакуювали мешканців найближчих житлових бльоків, а також закрили всі крамниці в цьому районі. Покищо тривають переговори, однак терористи наставлені дуже рішуче — вони остерегли, що коли уряд не задоволить їхніх вимог, то вони стрілятимуть у закладників.

У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ проходять перші за минулі 34 роки вибори у місцеві органи влади. У їх вислідї будуть вибрані посадники шести великих міст, в тому числі й Сеулю, губернатори дев'яти провінцій, керівники 230 місцевих адміністрацій, дорадники провінційних і місцевих рад. Нові місцеві органи влади почнуть виконувати свої обов'язки з 1-го липня, каденція триватиме три роки. В такий спосіб у країні буде відновлено систему місцевої автономії, порушену у результаті військового перевороту в 1961 році.

ФРАНЦУЗЬКИЙ НАФТОВИЙ концерн „Ельф Акітен" повідомив адміністрацію Волгоградської области Російської Федерації, що він відмовляється розробляти родовища нафти і газу на території області. Це рішення французи прийняли після чотирьох років безнадійного очікування закону щодо поділу продукції, виготовленої спільними французько-російськими підприємствами. „Ельф Акітен" повинна була вкласти у розробу російських родовищ і в переброблення сирої нафти шість біл. дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Життя „Свободи" продовжується

Після декількох тижнів нервової напруги і вичікування на закінчення опитування читачів нашого щоденника, в п'ятницю, 23-го червня, дальша доля його була вирішена волею саме наших прихильників, 60 відсотків яких заявили, що „Свобода" має залишитися далі щоденником.

Як подала окрема комісія, яка перевіряла запитники, 2,892 голоси були за те, щоб „Свобода" продовжувала виходити щодня, 1,642 за те, щоб змінити її на тижневик, а 326 запитників не були повністю виповнені.

Хоч запитник отримали всі передплатники нашого щоденника та ще зі зворотно оплаченою конвертою, не кожний відповів на нього.

Все ж широкий відгук, викликаний опитуванням, загальне зацікавлення, чим воно закінчиться, і радість тих 60 відсотків, які бажають далі щоденно читати „Свободу", є доказом, яку ролю виконує наша газета і як нею дорожить велика кількість української громади не лише тут, в ЗСА, але також в Канаді, а тепер і в Україні, з якої ми отримали багато листів з проханням далі продовжувати нашу працю в дотеперішньому виді.

Цю прихильність до найстаршої і єдиної в діяспорі щоденної газети українською мовою ми в редакції відчували і відчуваємо від хвилини, коли стало ясним, що „бути чи не бути", тобто доля щоденника — в руках читачів. Десятки телефонічних дзвінків, зворушливих просто картин і розмов, зі щирим доказом того, для якої кількости наших читачів, а зокрема старшого віку, „Свобода" є єдиною розрадою і джерелом інформацій про події в Україні та діяспорі, для нас, членів редакції, — це радість, але і рівночасно зобов'язання.

Тепер нам треба в першу чергу подбати про те, щоб „Свобода", залишившися щоденником, не підвела своїх вірних прихильників і дала їм все те, що їм цікаво читати у формі приступній не лише для однієї частини читачів, але для всіх. Тут треба, либонь, взяти приціл на молодших віком читачів, які мають трохи інакші погляди на зміст „Свободи" та інакші вимоги до неї.

Тому важливо буде для нас дізнатися про діяпазон зацікавлень усіх наших читачів у формі відповідних запитань та взяти їх по змозі до уваги у майбутньому.

Не можемо поминути також того факту, що 33 відсотки читачів, які виповнили запитник, заявили таки, щоб у майбутньому „Свобода" виходила як тижневик, і до такої можливости багато подали свої зауваження. Ми, однак, певні, що не розчаруємо цієї частини наших пильних читачів, і вони, як добрі „грачі", приймуть свою програну і залишаться далі нашими передплатниками, а їхні завваги щодо змісту чи форми тижневика постараємося використати.

З надією повної співпраці з читачами і прихильниками ми закликаємо їх тепер усіми способами домагатися від поштової служби своєчасної достави „Свободи", як у місцевих поштових урядах, так і в головному поштовому уряді у Вашінгтоні. Саме ця несвоєчасна, запізнена достава нашого щоденника є тільки і виключно з вини американської пошти, а ні в якому випадку адміністрації чи друкарні, яка кожного дня у тій самій полудневій годині привозить на пошту відповідно заадресовані примірники газети для всіх, що її передплачують. Однак несовісна обслуга пошт припізнює доставу „Свободи" і викликає слушні часті зауваження та побажання зі сторони читачів, які хотіли б кожного дня тримати в руках свіже і повне останніх новинок число.

Запитником щоденник чи тижневик ми розпочали щирий і такий потрібний діялог з нашими читачами. Тепер хочемо його продовжувати і поставити наш щоденник на такий рівень, як бажають собі читачі і як хотіли б ми самі його бачити. Тому радо будемо приймати думки, зауваження, а передусім і критику, якщо вона оправдана та якщо нею зможемо піднести рівень газети та зробити її цікавою для всіх тих, яким лежить на серці дальша безперебійна поява „Свободи" у другому її столітті!

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Анатолій Гороховський

НАРОДНИЙ РУХ УКРАЇНИ: ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

I

— За останні 20 років я мав змогу познайомитися з різними прошарками українського народу — різних ґенерацій: з комуністами і некомуністами, віруючими і атеїстами, з мистцями і простими людьми, але я ніколи не зустрічав українців, які б так вірно представляли Україну, як пан Чорновіл, — цими словами, які належать Андресу Колю — одному з діячів Европейського Демократичного Союзу, членами якого є понад сто мільйонів чоловік, голова Товариства сприяння Народному Рухові стейту Іллиной д-р Ткачук відкрив зустріч представників української громади Чикаґо з делеґацією Народного Руху України на чолі з Вячеславом Чорноволом.

Далі він сказав:

— Всі ми свідомі великих заслух Народного Руху, який пробудив приспаних неволею людей і очолив їх боротьбу за вільну, незалежну, демократичну Україну і в цьому чимала заслуга нашого вельмишановного пана В. Чорновола та його побратимів.

Від імени громадського комітету щиро вітаю всіх вас: одних, що приїхали здалека, щоб проінформувати нас про свою діяльність на користь побудови і закріплення державности України, і других, місцевих, які болілють долею далекої батьківщини і хотіли б знати, який є фактичний стан державотворення незалежної України з міжнародного, політичного та економічного аспектів.

Сподіваюсь, — сказав на закінчення д-р Ткачук, — що ми матимемо змогу ставити дорогим гостям запити, які нуртують в нас, на які прагнемо одержати вичерпні відповіді.

До слова було запрошено голову Народного Руху України В. Чорновола, тепло зустрінутого присутніми, які зібралися в українському культурному осередку.

Основні пункти доповіді, з якою виступив В. Чорновіл, викладені в інтерв'ю, дане ним „Свободі", яке друкується нижче.

На питання представників громади окрім доповідача відповідали члени делеґації, вони також поділилися своїми думками з приводу сьогодення Руху. Цікавим був виступ Бориса Іваненка з Донбасу, який очолює міжнародний благодійний фонд імени В. Винниченка. Фонд сприяв Донецькій гімназії перейти на навчання українською мовою, видав збірку віршів горлівської поетеси Н. Ткачук, надав допомогу медичним установам, фінансово підтримує україномовне видання „Спадщина".

З зацікавленням слухали присутні виступи голови Львівської крайової організації Народного Руху, члена Великої Ради НРУ Олександра Гудима, депутата Верховної Ради України, виконуючого обов'язки голови секретаріяту НРУ Богдана Бойка, заступника голови правління банку „Аґрос" Ігоря Тарасюка та інших.

А тепер пропонуємо читачам скорочену стенограму відповідей В. Чорновола на запитання нашого чикаґського кореспондента.

— Американці, як ви напевно пересвідчилися, люди зацікавлені, і тому я хотів би найперше запитати: яка мета вашого приїзду до ЗСА?

— Я і мої колеґи, а це діячі Народного Руху та підприємці, їдучи до ЗСА, поставили перед собою три основні завдання:

Поперше, розповісти діяспорі, що діється тепер в Україні, як Рух оцінює ті чи інші політичні події, і яке становище склалося в даний час в самому Русі, який, як відомо, є найбільшою політичною силою в країні.

Подруге, зустрітися у Вашінґтоні з державними діячами та з конґресменами і обговорити з ними питання поліпшення українсько-американських відносин та ряд інших пороблем, які стосуються України.

І, нарешті, третє завдання, яке полягає в тому, щоб звернутися до міжнародних фондів та до діяспори з проханням надати допомогу демократичній пресі. Безпосередньо в зону впливу Руху входять 40 обласних, районних та міських видань, з них вже 15 припинили своє існування. Причина полягає в тому, що стало неможливо їх утримувати, адже за тонну паперу доводиться тепер платити 110-120 мільйонів карбованців, страшенно дорога вартість друку, неймовірно зросли поштові видатки.

Ліві сили, які сьогодні є монополістами в державних засобах масової інформації на південному сході та сході України, просто зливою дезінформації забивають памороки нашим виборцям і вони не дадуть можливости виграти нам наступні вибори. Ось чому цій проблемі надається велика увага з боку Народного Руху.

— Якщо мова зайшла про Рух, то хотів би відверто сказати, що останнім часом можна почути, ніби сьогодні очолювана Вами організація не така, якою була вчора, що зоряний час її минув, що вона втрачає свій вплив у масах. Чи так воно є насправді, а може то вигадка або наклеп?

— Повинен відверто сказати, що зоряний час всіх організацій фронтівського типу, а саме таким створювався Рух, давно минув. Перед Рухом ставилися деструктивні завдання в доброму розумінні цього слова: валити комуністичну імперію, валити його ідеологію. І він їх виконав, кульмінаційною точкою стало 24 серпня. Після одержання жаданої перемоги, Рух мав припинити своє існування, як це сталося із „Солідарністю" в Польщі, „Саюдисом" у Литві, або повинен був трансформуватися.

В той час, коли припинила своє існування „Солідарність", то в Польщі діяли різні політичні партії. Таке ж становище склалося і в Литві. Нам не можна було розпустити Рух, або перетворити його в аморфну організацію тому, що в Україні партії тільки почали засновуватися.

Президентські вибори виявили слабкі сторони Руху, який характеризувався, як неорганізована масова організація, яка добре вміє тільки проводити мітинґи. Коли ж справа дійшла до виборів, тобто до того, чим повинні займатися політичні партії, то наша організація виявилася безпомічною. Пошлюсь тільки на один приклад. Велика Рада Руху висунула одного кандидата в президенти, ним, як відомо, був я. В той же час інші лідери Руху підтримували інших кандидатів. Погодьтесь, що це абсурд. І цілком закономірно, що низові осередки прийшли до слушного висновку: без більш централізованої організації з єдиною програмою і статутом Рух розвалиться. І тому на третьому з'їзді було прийнято рішення про департизацію Руху, тобто про переведення його в самостійну політичну організацію. Сьогодні Рух значно сильніший в порівнянні з 1989—1990 рр., про що свідчать вибори депутатів до Верховної Ради. Одержано значно більше мандатів, ніж всі демократичні партії разом взяті.

Сьогодні ми маємо понад сто рухівців у низових органах влади. Це мери таких обласних міст, як Львів та Тернопіль, кілька голів районних Рад у Вінницькій та Київській областях. З метою підготовки керівних кадрів створено інститут державности та демократії.

Таким чином, підготовка кадрів та перемога в наступних виборах є наші найголовніші завдання.

— Якщо я правильно вас зрозумів, то справа йде до перетворення Руху в партію, однак чомусь ви самі не вживаєте цього терміну.

— Рух офіційно зареєстрований як партія, однак ви слушно зауважили, що самі не називаємо себе партією. І це тому, що ми не схожі на існуючі в Україні партії, такі як, скажемо, республіканська чи демократична. Ми більше схожі на відкриті партії европейського типу. А між тим, існуючі нині в країні антибольшевицькі партії взяли на озброєння большевицькі методи розбудови, зокрема демократичний централізм.

Ми ж не називаємо себе партією, а громадсько-політичною організацією. Законодавство України передбачає існування тільки партій чи громадських організацій. У зв'язку з тим, що останнім не дозволяється займатися політичною діяльністю, то ми змушені були зареєструватися як політична партія.

— В ці дні в центрі уваги засобів масової інформації світу знаходяться підсумки нещодавньої візити президента Клінтона до Києва. Як би ви прокоментували значення угод, укладених між Україною та Америкою?

— Якщо говорити з позицій Клінтона, то його московська візита була невдалою, це швидко відзначили його опоненти, і вдалою є візита до Києва. Це була повноцінна державна візита, яка розпочалася з того, що Кучма заявив про зміну позиції України щодо розширення НАТО в Европі. Це, звичайно, позитивно вплинуло на хід переговорів.

Була підписана Заява, в якій підтверджуються ґарантії Америки щодо недоторканости та нерозчленованости території України, декларується підтримка реформ, а за цим — допомога нашій країні з боку ЗСА. Ото ж, можна сказати, що підсумки візити є цілком позитивними.

— Чи довелося вам розмовляти з Клінтоном під час прийняття, влаштованого в його честь?

— На початку прийому Клінтонові були представлені державні та політичні діячі України. Після знайомства я сказав Президентові, що вітаю його від імени Народного Руху, який найбільше зробив для того, щоб Україна стала самостійною державою.

До речі, варто відзначити, що я був єдиним з лідерів політичних партій. Цим, на мій погляд, підкреслювалось значення Народного Руху.

Читачі газети знають, що я не часто хвалю нашу владу, часом критикую Кучму і його адміністрацію, але в даному випадку повинен сказати, що прийом був добре організований, все було продумано до найменших деталей.

(Закінчення буде)

Знайдено невідомий вірш Олега Ольжича

Олег Ольжич

Український журналіст Євген Пшеничний знайшов в архіві відомого мовознавця, філолога і культурного діяча Василя Сімовича (архів зберігається у Відділі рідкісної книги бібліотеки Чернівецького університету ім. Ю. Федьковича) дотепер невідомий вірш Олега Ольжича.

Розповідаючи про цю щасливу знахідку, журналіст, між іншим, пише у періодику „Дрогобицький Колекціонер" (ч. 2—7, 1994): „На автографі, угорі, з правого боку, хтось написав олівцем: „До „Самостійної Думки". Отже, поезію цю мав надрукувати чернівецький часопис, що виходив у роках 1931—1937. „Самостійна Думка" стає мовби півофіціозом Культурної Референтури Проводу Українських Націоналістів, і велика заслуга у цьому саме О. Ольжича, який активно співпрацює з часописом.

Вірш „Спраглим серцем..." з невідомих причин надрукованим у часописі не був і до жодної з поетичних збірок О. Ольжича не входив..."

Пропонуємо читачам „Свободи" новознайдений вірш незабутнього українського поета-патріота, який загинув смертю героя у фашистському таборі Саксенгавзен 9-го червня 1944 року.

Олег Ольжич

Спраглим серцем жадібно лови
Рокіт сурми, що зове до бою.
Ще пройдуть по вулицях Москви
Наші сотні пружною ходою.

Ще настане невблаганний день,
Коли буде, квилячи, тулиться
До козацьких кованих стремен
І зрадлива західня столиця.

Тільки душі, тільки стиски рук
Злить в одному дужому хотінні —
І осліплять все живе навкруг
Перемоги вії полумінні.

Ірина Стецура

„ЧЕРВОНА РУТА" ПИШЕ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

Фестиваль „Червона рута-95". Симферопіль, неділя, 4-го червня, площа Леніна, прямо перед будинком Ради міністрів, де урядував Цеков, 7-12 год. вечора, прекрасний літній вечір. 30,000 народу (місцева преса повідомила про 50,000) залили площу і всі бічні вулиці, люди обвисли на деревах, балконах, дахах. Стихія. Площа хвилює, площа танцює. Талановитий ведучий Сашко Богуцький запевняє публіку, що „ми молоді, ми разом, ми об'єднанні, ми впевнені в себе і ми разом будуємо велику, міцну европейську державу". „Та-а-а-к/да-а-а" реве площа і тисячі рук підносяться вгору на знак підтримки. Музика — рок, популярна та танцювальна (пост-техно, реп та інші), в більшості написана на замовлення фестивалю, страшенно сподобалася молоді і багатьом старшим, а ведення та виконання програми українською мовою не створювало ніяких проблем.

На сцену виходить двох 17-річних реперів з Рівного і співають в стилі реп ними написану пісню „Для мене завжди буде краща країна — моя Батьківщина, моя Україна". Площа підтверджує ревом... Западає сумерк. Прекрасно оформлена сцена засвічується розкішною грою світел та кольоровими димами... „Ми любимо, нам подобається українська музика, правда?" — питає ведучий. „Та-а-к/да-а" — реве площа. На сцену (треба три дні, щоб її збудувати) з динамічно на комп'ютері для швидких драматичних змін запрограмованими світлами та несамовито гарним та сильним звуком, на заключну точку виходять усі виконавці і співають „Україно..." Тараса Петриненка, а вся площа об'єднується з ними коливанням рук, немов лани пшениці від вітру. Вмить вистрілюють перші фаєрверки і юрба шаліє без кінця. А коли все закінчилося, люди мали розходитися додому під звуки Віки „Це моє море". А коли і це закінчилося, хоч концерт тривав 4 і півгодини, люди не розходилися, а кричали „єщо", їхні серця були сповнені захопленням і гордістю за таку прекрасну модерну музику, яку дотепер чули тільки англійською мовою, за таку техніку, якої ще не бачили, за таку велику кількість знаменитих і різних (понад 100 осіб) виконавців з цілої України, включно з рок групами з Симферополя та Севастополя, які вперше заспівали українською мовою (бож встояти перед такою можливістю — виступити з такою технікою перед численною публікою — просто неможливо). Старші люди були зворушені до сліз, бо бачили і чули щось українське.

І таких концертів на площах було три в Севастополі (26-28 травня) і три в Симферополі (2-4 червня), крім того сім конкурсних концертів і шість концертів переможців та гостей фестивалю у найбільшій залі Севастополя — Палаці культури рибалок, а також спеціяльні концерти на кораблі Української фльоти „Славутич" та святковий концерт з нагоди першої річниці створення Національної Ґвардії України для військовослужбовців Національної Ґвардії м. Севастополя, котрі охороняли фестиваль, після якого позитивний образ Національної Ґвардії в Криму значно виріс. Кожний раз, коли організатори „Червоної рути" думали, що якраз цей — найбільш успішний концерт, що краще вже на може бути, новий день зустрічав їх із ще більшим успіхом.

І в цей чудовий червневий вечір, коли врешті молодь розходилася додому — немає сумніву, що Україна народилася в тисячах молодих сердець.

Четвертий фестиваль „Червоної рути-95" в Криму мав феноменальний успіх. В ньому взяло участь коло чверть мільйона глядачів, які з величезним захопленням сприймали кожний виступ.

В чому ж такий успіх „Червоної рути"? Просто „Червона рута" дала людям те, чого вони хотіли — вона відповіла на вимоги публіки. Тут йдеться про рок, бож на кожному концерті коло сцени збиралася велика група „панків", яка дуже активно брала участь в концерті, та про т.зв. танцювальну музику, яка буквально сколихнула всіми віковими групами. Вибух танцювальної музики, такої як пост-техно і реп взагалі потряс Америкою і Европою і у нас можна почути її в американських чи англійських записах дослівно всюди: у ресторані, з автомобіля, на пошті. І тому, коли кращі зразки її появилися на фестивалі „Червоної рути" публіка сприйняла їх з безмежним захопленням. Це форма масової культури, яку не можна заперечувати, бо коли ми не створимо своєї, будемо мати англійську чи дуже слабеньку російську — і саме це вже відбувається. Майже всі чиновницькі кола чи міністерства не хочуть того зрозуміти, що мóлоді не можна нав'язати без кінця фолкльор, бо ледве чи захочуть вони співати сьогодні про волів чи криниченьку. В них своя тематика, своє бачення. Також не можна обмежуватися клясичною музикою. Між народною музикою і клясичною існує велика прірва для т.зв. „популярної" музики. У нас вона є і уособлюється т.зв. естрадними співаками і фестивалями. Але для молоді і для тих, що орієнтуються, вона страшенно застаріла. Минулого року в складі жюрі „Слов'янського базару" був світової слави французький композитор поп та музики до фільмів Мішель ЛєГранд. В інтерв'ю він заявив, що популярна музика цього фестивало (як і всіх інших наших фестивалів) є приблизно 20 років позаду. Це інтерв'ю було широко показуване на телебаченні.

Хочемо ми цього чи ні, але сучасність чи відсталість нації сьогодні визначається її масовою культурою. Коли „Червона рута" провела відбіркові змагання в 25 областях України — вона вибрала виконавців, а тоді для них замовила у композиторів музику, яка відповідає сьогоднішнім вимогам — і з цього пов'язання вийшов феноменальний результат, який українська публіка зможе оцінити за декілька місяців, коли вийдуть на ринок записи. Цю ідею треба приписати далекосяжному думанню та великому патріотизмові директора фестивалю Тараса Мельника та його мистецькому керівникові Анатолієві Калениченкові.

Але на цьому не закінчується музична концепція „Червоної рути". Основою філософії фестивалю від його початків у 1989 році була обов'язковість та ексклюзивність української мови та українського коріння в музиці. І це затрималося по сьогодні, де навіть в року чи репі можна почути троїстих музик чи рідні інтонації, яскраво і дотепно національні. Головним є створити щось своє, питоме тільки для українців. Половина рокової групи „ВВ" — дипломанти першої „Червоної рути" — залишилася на працю у Франції, приєднавши до себе ще двох фанцузів — і вони продовжують працювати на українській мові — вони і їхні любителі уважають, що власне в цьому їхня ориґінальність та особливість. Вони доказують, що можна мати успіх на Заході, співаючи українською мовою. Коли зарубіжні журналісти проводили спонтанні інтерв'ю з виконавцями під час фестивалю, вони питали, яке їхнє ставлення до того, що їм нав'язується українська мова. Всі відповіли, що на українській мові чомусь краще в'яжеться ця музика, і раз вони почали „працювати" українською мовою, вони вже не хочуть повертати до російської. А на запитання, як стоїть цього роду російська музика у відношенні до української, відповідь була одноголосна, що українська — набагато вище.

Ще одне, що можна сказати про масову культуру, це те, що вона урбаністична, а нам так урбаністики бракує. Коли попросити когось заспівати українську пісню — вони автоматично співають народну.

„Червона рута" закінчила свій фестиваль сенсаційно, дарма що у Севастополі два рази місто виключало електричний струм і фестиваль занімів, але люди не розходилися, чекали на площі цілу годину, поки все наладналося. Дарма що в Севастополі Російська комуністична партія відбула мітинґ в день заключного концерту „Рути", де винесла резолюцію, щоб усіх міських чиновників, які дали дозвіл на відбуття фестивалю, звільнити з роботи, а в концерті перешкоджати. Але цього не сталося. Українська громада та члени „Просвіти" махали синьо-жовтими прапорами в такт музики, а татари своїми (до речі, „Червона рута" дала змогу кримським та татарським групам виступити на фестивалі, хоч не всі досягли належного рівня). Панки махали червоними прапорами — колишнього Союзу, або прапорами кораблів — просто, що попало їм під руки, але це було на зве-

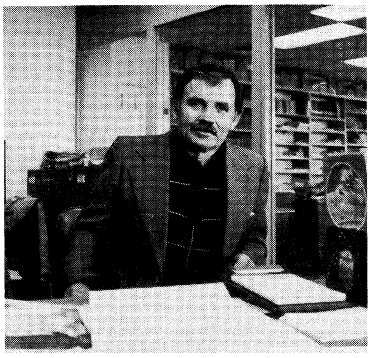
(Закінчення на стор. 3)

Своїм життям завдячує нашим українським лікарям

Джерзі Сіті. Н.Дж. (Р. Руденко).— Для нас давно вже стало звичним на кожній зустрічі, на кожній імпрезі, на будь-якій важливій події бачити з фотоапаратом та відеокамерою всіма шанованого Ярослава Кулинича. Його світлини багато років поміщуються у наших виданнях і важко знайти серед українців діяспори особу, яка не скористалася його світлинами, або не отримала світлину від нього на подарунок.

День за днем, рік за роком, своїми світлинами і відеофільмами він увічнює життя і діяльність нашої громади, заповнюючи в цей спосіб сторінки історії українського народу. Адже люди відходять в інші світи, а фільми і світлини залишаться і розкажуть наступним поколінням про поневіряння українців у чужих краях, про наступні їхні успіхи і внесок у світову науку, культуру, медицину тощо, про боротьбу за незалежність рідної землі. Тобто про нас усіх, нашу діяльність, наші радощі та проблеми.

Проте останнім часом на з'їздах, зустрічах чи конференціях ми відчували брак чогось важливого. Оглянувшись на всі боки, здогадувалися, що бракує не чогось, а когось — бракує Я. Кулинича з фотовідеоапаратурою, щоб зафіксувати ще одну сторінку в історії нашого народу.

Ярослав Кулинич у редакції "Свободи"

На жаль, в останні роки лихо спіткало Я. Кулинича кілька разів підряд і то так серйозно, що він тричі опинявся на останній грані. Переніс не одну важку операцію. Та біда все ще його не відпускала і недавно він знову опинився на тій межі, з якої міг і не повернутися. Але він повернувся. І хоча не зовсім ще зміцнів після чергових важких операцій, прийшов у понеділок, 26-го червня, до редакції "Свободи" й бадьоро оголосив, що він є заново народжений, бо повернувся майже з того світу. І сталося це завдяки нашим українським лікарям, які за різних обставин, кожний по-своєму, дуже пильно ним опікувалися і все це врешті підняло його на ноги. А прийшов спеціяльно для того, щоб через газету висловити подяку всім лікарям, які за останні п'ять років в різних випадках і порізному тричі повернули його до життя, часто не беручи з нього жодної винагороди.

Оскільки каліцтва і хвороби кожного разу були інші, то й лікарі ним опікувалися різні. Серед них: Василь Саляк, Юліян Гной, Остап Баран, Олександер Лятишевський, Роман Мороз, Орест Козіцький, Роман Ворох, Любомир Кузьмак, Любомир Явний, Андрій Оліярчик, Тарас Шегедин, Володимир Бродич. До серйозних операцій вони залучили також висококваліфікованих лікарів інших національностей, які доклали великих зусиль для його врятування: Ричард Гале, Ґамес Саєдз і Відиа Байка.

Дуже багато сказав Я. Кулинич добрих слів про лікарів, які доклали максимум уваги та зусиль для його врятування. Переповнений почуттям вдячности, він понад годину захоплено розповідав у редакції "Свободи" про людяність і жертовність наших українських лікарів.

Мушу додати, що мене переконувати не треба було, бо й сама не раз у цьому пересвідчилася. Наприклад, доктор Любомир Кузьмак, без жодної винагороди, зробив операцію моєму чоловікові Миколі Руденкові, і досі в такий же спосіб лікує його і мене. Так само і доктор Юліян Гной постійно надавав лікарську допомогу мені й чоловікові цілком безплатно, і стоматолог д-р Степан Ворох і офтальмолог Марія Стефанишин із Філядельфії, і отолярингілог Павло Джуль. До речі, всі вони не раз допомагали новоприбулим з України і активно допомагають поліпшити медичну ситуацію в Україні.

При цій нагоді Я. Кулинич також висловив глибоку вдячність стоматологам Миронові Кравчукові, Надії Кметі, Юрію Кушнірові, Степанові Ворохові та Євгенові Голюкові, які лікували його в різні часи. А також Андрієві Ціховлясові, який взяв його, ледь живого, з вулиці до свого офісу та викликав лікарську допомогу і Левові Футала, який скерував його до добрих лікарів. І коли б усі ті його теплі та вдячні розповіді опублікувати, то не вистачило б сторінок у газеті.

Гості з Канади в Австралії

Екзекутива Світової Федерації Жіночих Організацій, що має осідок у Торонто, влаштувала для голови Оксани Соколик зустріч з громадянством 10-го травня 1995 року в приміщенні галерії КУМФ, на якому вона докладно звітувала зі своєї мандрівки, а також поділилася враженнями із відвідин Нової Зеляндії і великого, мов уся Північна Америка континенту Австралії.

Союз Українок Австралії є складовою частиною СФУЖО. Крім нього, в Австралії є ще одна складова організація СФУЖО — Об'єднання Українських Православних Сестриць Австралії і Нової Зеляндії і багато інших громадських установ, так що перебування в Австралії було заповнене громадськими зустрічами, доповідями, контактами. Зате перша частина подорожі, тобто відвідини Нової Зеляндії, були заповнені приватними зустрічами з українцями і справжнім раєм для очей — огляданням прекрасної країни.

В Новій Зеляндії українці живуть поодиноко родинами, великих громад там нема. Священики приїжджають дуже рідко — звичайно раз в році. Але ті, що там живуть, власними зусиллями втримали свою ідентичність. Основна праця людей у Новій Зеляндії вівчарство, тобто випас овець, стриження звірят і всі інші турботи ними. Українці Нової Зеляндії тим не займаються — це переважно фахівці більш інтелектуальних професій.

Багата на офіційні зустрічі та обов'язки була для обох Соколиків мандрівка по Австралії. Першим містом зустрічей був Сідней, в Ново-Південній Валії. Генеральний секретар СКУ інж. Я. Соколик і О. Соколик мали там відразу радійове інтерв'ю українською мовою. Наші мандрівники мали нагоду відвідати дуже активну українську громаду, церкви, музеї, різних визначних людей включно із колишнім політичним в'язнем Дмитром Вархоляком, і поклонитись пам'ятникові жертвам Голодомору. Відвідали кілька церков у різних містах, які чудово розмальовав мистець Мирон Левицький з Торонто.

В Південній Австралії, в Аделаїді, не тяжко було пізнати, хто вітав наших гостей з Канади: жінка з соняшником в руці чекала на них на летовищі. В цьому місті українці створили свою далеку „Україну" в чепурно уладженім музеї. Є там теж Крайовий Пластовий Музей, католицькі і православні церкви, Братство Комбатантів Дивізії „Галичина". Типові для цієї громади дружні взаємини між усіма її клітинами, а особливо співпраця між старими емігрантами і „новоприбулими", яких є доволі значна кількість.

Остання зупинка Соколиків була в Мельбурні, у стейті Вікторія, де відбувся теж З'їзд Союзу Українок Австралії, на якому Оксана Соколик як голова СФУЖО мала доповідь. Там громади дуже добре зорганізовані, мають свої газети, діють Пласт і СУМ, але О. Соколик завважила ту саму проблему, що й у Канаді — молодь говорить між собою англійською мовою. Проте в обох країнах вона завважила особливо гарну поведінку усієї молоді. Незалежно від походження всі молоді люди ведуть себе дуже культурно. Між чужинцями найбільш помітна присутність японців, як туристів, так і вже натуралізованих австралійців. Японці ведуть себе дещо аґресивно.

З'їзд відбувався доволі урочисто. Були присутні українські владики і дуже багато людей з громади, оскільки з'їзд був відкритим. Була нагода поділитися різними думками і скоординувати працю діяспори.

У своїй подорожі подружжя Соколики мали нагоду вживати різні транспорти: літак, поїзд (про поїзди Оксана Соколик розповіла дуже цікаві історії документального характеру), авто чи автобус, навіть часом човник, оглянути ці дуже цікаві острови і континент з усіх боків, бачити колір землі, цілком відмінний від нашого: червоний-червоний, через великий додаток в ній залізної руди, геологічну будову, фльору, фавну, людей, їхні твори рук: будівлі — від хаток до хмародерів, мистецтво, повсякденне життя, пробувати їхню страву, одним словом, дістати смак і запах іншого світу. Але, найважливіше, — вони мали нагоду пов'язати життя і змагання української діяспори, скоординувати її дії, доказати, що де б не були українці, вони всюди живуть Україною, її культурою, її проблемами, її тривогами, її душею.

Аріядна Стебельська

„ЧЕРВОНА РУТА"...

(Закінчення зі стор. 2)

личання музикантів, а не ніякий політичний акт. Навіть звідкілясь з'явився англійський прапор.

Величезним успіхом користувалися колишні лавреати „Червоної рути" і гості фестивалю, такі як „Турбо Техно Саунд", Андрій Миколайчук, який добре відомий кримчанам, брати Блюзу та героїчні брати Гадюкіни, які забавляли народ в повній темноті, коли вдруге виключили електрику, а генератор міг обслужити тільки звук.

Немов у казці окремі групи чи солісти „за ніч" з нікого стали зірками, які виступали в найкращих технічних обставинах перед чвертьмільйонною публікою. Немов у казці... Хотілось би, щоб наш Уряд, якщо він свідомий свого національного обличчя, звернув увагу на далекойдучий ефект „Червоної рути" і допоміг собі, допомагаючи їй.

Єдине, що залишилося негативним, — це багато незаплачених рахунків, хоч держава їх забюджетувала і дала наказ виплатити, але не виплатила. Це потреба фондів на монтаж і тираж авдіо- і відеозаписів, які повинні залити Україну, ну і фонди, обіцяні на гастролі лавреатів. Після цього ми не мусіли б журитися про нашу національну свідомість. А Слобожанський Великдень, хоч як гарно задуманий, і, слава Богу, що відбувся, по своїй формі відноситься більше до середньої і старшої вікової групи, і, властиво, ніякий фестиваль чи свято в Україні не можуть так успішно охопити таку велику кількість молоді і людей, як це зробила „Червона рута".

ЗВЕРНЕННЯ

до членів УНСоюзу в справі допомоги українським спортовцям в їх участі у світових Олімпійський Іграх 1996 року

Вельмишановні!

Всім нам добре відомо, що це перший раз спортові дружини України братимуть участь як представники незалежної держави у світових літніх спортових Олімпійських Іграх. Коли ми в минулому дивилися на Олімпійські Ігри, не один з нас питав себе, чи дочекаємо того часу, коли спортовці України під своїм власним синьожовтим прапором змагатимуться на світовій арені.

Боже Провидіння так попровадило, що розпалася советсько-російська імперія і спортовці України, тепер вільної держави, змагатимуться у світових Олімпійських Іграх в Атланті, Джорджія, вліті 1996 року. Для нас усіх ця участь принесе велику радість і гордість, але разом з тим вона накладає на нас і великий обов'язок.

Україна в теперішних часах є у великій економічній кризі і фінансово не спроможна покрити всіх видатків, зв'язаних з підготовою і участю змагунів в літній Олімпіяді. Тому, шановні члени, наша фінансова поміч в цій участі є дуже потрібна і конечна.

Українські спортовці у майже всіх родах спорту мають велику можливість завойовати перші місця. Але щоб вони могли стати до змагу, потрібно багато фондів, спершу на підготову, а також для участи у змаганнях. Час збірки фондів є саме тепер, бо від фінансових спроможностей Національного Олімпійського Комітету України залежатиме і участь змагунів України!

Шановні члени! Екзекутива УНСоюзу порішила провести збірку пожертв на цю важливу ціль поміж своїм членством, яке в минулому завжди щедро відгукувалося на всі заклики подати руку і поміч там, де вона була конечно потрібна. Своєю фінансовою підтримкою Ви включитеся до успіхів змагунів України. Що може принести Україні кращий розголос і довготривалу славу, як спортові досягнення її молоді на світових Олімпійських Іграх, а їх успіх буде частинно і нашим успіхом. Просимо щедро відгукнутися, посилаючи свої пожертви на адресу:

**Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, P.O. Box 17a
Jersey City, N.J. 07303**

Чеки виставляти на: Ukrainian National Association (O.G.)

Всі пожертви будуть подані у пресі УНСоюзу.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

Ділимося сумною вісткою, що 27-го червня 1995 р. після тяжкої недуги відійшов у вічність на 74-му році життя наш дорогий брат

бл. п.

МИКОЛА ЧИШКАЛА

ПАНАХИДА відбудеться у четвер 29-го червня 1995 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вул. Ню Йорк.

ПОХОРОН в п'ятницю 30-го червня 1995 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родина в Україні:

брат — МИКОЛА з родиною
сестра — МАРІЯ ПИСЬМЕННА з родиною

З великим болем і у глибокому смутку повідомляємо ближчу і дальшу родину, приятелів і знайомих, що в неділю 25-го червня 1995 р. по короткій але тяжкій недузі в Овкланд Каліф. відійшла у вічність на 81-му році трудолюбивого і 52-му році подружнього життя

СВ. П.

ІРЕНА Д. ЦМАЙЛО-КУЛЬЧИЦЬКА
з дому ГАЛІБЕЙ

абсольвентка гімназії сс. Василіянок у Львові, річник 1933.

Покійна надзвичайно інтелігентна і чесна особа до кінця життя підтримувала ідеї рівноправности жінок, і все одверто висловлювалась по стороні тих, що були покривджені або несправедливо переслідувані.

Прибиті горем:

муж — ТАРАС
син — БОГДАН з дружиною КАТІ
донька — ЗОРІЯНА з чоловіком ВІКТОРОМ
внуки — МАРІСА, НАТАЛКА, ОЛЕКСАНДЕР
сестра — ОЛЬГА з чоловіком ОСИПОМ
брат — ТАРАС з жінкою РУТОЮ
швагер — МИРОН з жінкою НІЗЕЮ і донькою МАРТОЮ
ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Австралії і на рідних землях в Україні.

Пожертви в пам'ять померщої просимо складати на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля (CCRF, 272 Old Short Hills Rd., Short Hills, N. J. 07078).

Випускний день у Київській духовній семінарії

Щороку 12-го червня Православна Церква святкує День зшестя Святого Духа на апостолів. А цього року в Київській духовній семінарії на свято Зшестя припав випуск вихованців.

В академічному храмі відслужено святкову Божественну Літургію, яку очолили правлячий архієрей Київської єпархії Митрополит Філарет і ректор Київської духовної академії та семінарії Єпископ Даниїл, у співслужінні духівництва зі студентів академії та вихованців семінарії. Після Літургії відбувся подячний Молебень, а згодом святкові актові збори.

На них виступили Єпископ Даниїл, Михайло Герець, п. Харламов, і, як підсумок, привітальне і напутнє слово сказав Митрополит Філарет. Було багато поздоровлень, найщиріших побажань вихованцям, викладачам семінарії, її патронам та жертводавцям. Київські святителі вручили випускникам документи про закінчення семінарії, а також кожному випускникові на молитовну згадку подаровано Біблію.

Від випускників виступив Іван Олексюк. Він по-синівськи подякував корпорації духовної школи, всім меценатам за ті нелегкі старання, завдяки яким ми мали змогу вчитися у семінарії, здобуваючи духовну освіту, побажав їм усього найкращого в цій складній і відповідальній справі розбудови Православної Церкви.

Ось уже третій випуск, відколи відновлено нашу семінарію. Цього року духовну школу закінчили 39 осіб: 11 вихованців за першим розрядом, 28 — за другим. На заочному відділенні випускної кляси навчалися 12 семінаристів, які є священиками в нашій Церкві. А всього випускників у сані є 19 осіб. Ті ж, що ще не прийняли священного сану, зараховані кліриками до Чернігівської, Київської, Черкаської єпархій. Частину вихованців, за їхнім бажанням та за результатами екзаменаційної сесії, рекомендовано до вступу на навчання у вищій школі — Київській духовній академії.

Усім, хто прийшов до цієї межі, за якою настає священиче життя — життя жертовне, нелегке і відповідальне, хочеться побажати, щоб вони стали істинними служителями Бога Всевишнього, несли людям Господнє слово і, як пише св. апостол Павло, були взірцями вірним „у слові, в житті, в любові, в дусі, у вірі, в чистоті" (1Тим.4.12).

Борис Оплаканець
вихованець 4-ої кляси КДС

Школі Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракюзах — 40 років

Був дуже щасливий задум — відзначити сорокаріччя Школи Українознавства ім. Лесі Українки відповідним ювілеєм. Створився в цій цілі діловий комітет, який інтенсивно розпочав свою працю, щоб справа увінчалася повним успіхом. Головою вибрано мгр Ганю Грицик, секретарем Ірку Недошитко. Комітет поділився на секції алумнів, бенкету, програми, реклями і фінансів. Окремо діяв комітет видання ювілейної книжки-альманаху. Головою цього комітету був вибраний о. диякон д-р Мирон Ткач, секретарем Леся Козицька й членами: д-р Клюфас, д-р І. Гвозда, мгр М. Середович і мгр Таня Грицик. Члени комітету сходилися деколи навіть двічі в тижні й обговорювали усі справи, пов'язані з підготовою книжки. Малося на увазі те, щоб вона була справді репрезентативною.

Багато енергії і завзяття у підготові рукопису до видання виявив д-р С. Клюфас. Можна ствердити, що він був душею цієї справи. Він старався зібрати всі потрібні матеріяли, помістити таблю абітурієнтів, подати списки учнів, учителів, директорів тощо. Важливою показалася фінансова сторінка, яку вдалося успішно розв'язати. У цій відповідальній праці допомагали йому всі члени комітету. У висліді бажана книжка появилася. Її мистецьке оформлення і зміст роблять дуже позитивне враження.

Ювілейні святкування відбулися в суботу, 10-го червня ц. р. До заплянованої раніше програми долучився ще виступ шкільної молоді і роздача дипломів абітурієнтам, що закінчили школу матурою цього року. Програма ця була справді дуже гарною.

Відкрив імпрезу глибоко продуманим словом о. диякон д-р М. Ткач. Майстром церемонії була д-р Ірка Купровська-Андерсон, яка вела цілу програму справно, переплітаючи її тут і там добрим дотепом. Абітурієнтів вітала директорка школи мгр Таня Грицик, промовляла до них опікунка кляси Діді Бутенко і дорадник школи проф. Павло Маляр.

Матуру цього року склали: Христя Недошитко, Наталка Сененко, Анастазія Фрушело й Зоряна Хмара. Усі абітурієнтки запрезентувалися дуже гарно. Кожна бездоганно володіє українською мовою й має якийсь талант. Їхні виступи на сцені викликало бурю оплесків численно зібраних гостей. Крім дипломів, абітурієнтки отримали подарунки. Радний Володимир Корчинський в імені УНСоюзу подарував кожній 50 дол. Шкільний хор виконав декілька пісень.

Зі сумом довелося вислухати листу учителів, які відійшли від нас у засвіти. Померло також кілька колишніх учнів.

Після мистецької програми відбувся приємний бенкет, під час якого з вітаннями виступили мгр М. Дупляк, мгр М. Середович, М. Павлів і Н. Гайдук, яка від української кредитівки склала на потреби школи 500 дол. Відтак почалася забава. Приграла добра оркестра О. Грицика з участю відомих „Веселих Львів'ян". Ця вдала імпреза викликала багато різних думок. Одна з них: чи будемо ще відзначувати 50-річний ювілей нашої школи?

М. С.

З'їзд регенсбурців у 50-ліття...

Хто з нас думав півстоліття тому, що ще колись будемо із сантиментом згадувати ті непевні, бурхливі, небезпечні й важкі часи? Правда, з перспективи 50-ти років все може виглядати дещо інакше. Залежно від обставин і особистості людини. В одних — осад кривди, гіркоти і невдоволення; в других — незатерті спогади інтенсивної праці, поборювання труднощів, боротьби за гідність і творчого росту. Ну, а в молодших — неповторні юні переживання, забарвлені певною дозою романтики, молодечих мрій та гостротою почувань...

1945 рік... Рік вагомий на історичні події. Жорстокості і страхіття Другої світової війни доходять до апогею і кінчаються капітуляцією Німеччини. Вціліле людство з полегшею зітхає і пробує „зализувати рани"... Та для соток тисяч українців, які опинилися в Німеччині, — війна не скінчилася, не скінчилися загрози на життя і поневіряння. Батьківщина і пів Европи залиті червоним окупантом, який із злорадністю простягає свої криваві руки і за ними. Обдурені „союзники" активно помагають у насильній репатріяції...

Та українці не здавалися. Боронилися, як і де могли. У безвихідних ситуаціях кінчали життя самогубством, бо воліли вмерти, ніж повертатися до червоного „раю" у „батьківські обійми" „ясного сонечка".

Шукаючи захисту, люди громадилися, творили комітети, писали петиції, посилали делегації до військового американського командування, до окупаційної влади. Одним із перших таких комітетів на терені повоєнної Німеччини став Український Обласний Допомоговий Комітет у місті Регенсбурзі. Вже при кінці травня 1945 року оо. Богдан Ганушевський і Юліян Катрій та інж. Дмитро Тромса дістали офіційний письмовий дозвіл від полковника Яроміра Поспішиля на заснування комітету. Комітет мав зясяг праці на цілу округу т. зв. Долішньої Баварії і Горішнього Пфальцу і, напевно, його посвідка не одного врятувала від примусового вивозу „на родіну". Поруч із допомоговими акціями Комітет розгорнув і суспільну, освітню та культурну діяльність. З його ініціятиви постали народна школа, гімназія, Пласт та інші установи. У жовтні 1945 р. створено табір на оселі Ґанґгофер, спочатку інтернаціональний, згодом — український. Майже п'ять років проіснував цей табір, живучи своїм специфічним, повноцінним і багатогранним життям.

Про все це широко описано у виданій 1986 р. документально-мемуарній книзі „Регенсбург. Статті — спогади — документи — 1945 - 1949 та показано в змонтованому Богданом Маланяком відео-фільмі „В боротьбі за гідність" на основі автентичного метражу із 1947 р., зробленого директором УНППА полк. Карлом Гільцом з Канади.

Коли тепер оглянуся назад і з перспективи 50 років усвідомлю собі всю ту таборову діяльність — то серце наповняється гордістю і подивом до тих людей, що в таких мізерних обставинах жили, діяли і творили, не піддаючись зневірі і руйнуючим впливам, яких не бракувало...

Про все це ще раз згадаємо, з'їхавшись на черговий з'їзд регенсбурців, який відбудеться на Союзівці в днях 8-го–10-го вересня 1995 року. З'їзд підготовляє Ініціятивна група, промотором якої є Богдан Маланяк із Каліфорнії. Для пригадки: колишні гімназисти влаштовували товариські з'їзди в 1959, 1977 і 1980 роках. Потім Комітет колишніх жителів оселі Регенсбург скликав з'їзди в 1982, 1985 і 1987 роках. Завершивши працю виданням книги „Регенсбург" та здавши архіви до УВАН у Ню Йорку, комітет самозліквідувався. У 1990 році знов відбулася товариська зустріч, яку підготувала Оксана Гевриш.

Кожен з'їзд був по-своєму особливий і успішний. Спільною рисою на всіх була зворушливо настроєва атмосфера, якою учасники так дорожать.

Комітет щиро запрошує усіх регенсбурців прибути на цей з'їзд. Зустріньмось, „поки ми ще тут!" 50 років — довгий час у житті людини. І він наклав свою „печать", хоч не на всіх однаково. Та вірю, що при зустрічі якось зникне нашарування років і розчарувань, а в глибині серця оживуть давні пориви і знову спалахне іскорка дружби, любови, тепла і доброти... Згадаємо вже майже легендарний Регенсбург, згадаємо молодість, давню долю й недолю, спімнемо тих, які вже в засвітах, а їм уже „ність числа"... Згадаємо, порадуємось і пожуримось, посміємось і поплачемо і ще раз заспіваємо при ватрі... То ж — до побачення на Союзівці!

Замовляйте місця безпосередньо на Союзівці: Тел. (914) 626-5641, Факс: (914) 626-4638.

Людмила Ярко-Почтар

Л. КУЧМА...

(Закінчення зі стор. 1)

Президент Кучма виїхав у Закарпатську область, де зустрівся з мешканцями Ужгорода. "Сьогодні останній шанс для відродження України, якщо цього не зробити сьогодні, такого шансу більше не буде ніколи",— сказав Президент під час зустрічі з громадянством. Він також наголосив на шкідливості протиставлення західного, східного і центрального реґіонів України і закликав знаходити більше об'єднуючих факторів. Цей рік, за словами Президента, ще буде важким, але погіршуватися ситуація вже не буде. Того ж дня Л. Кучма повернувся до Києва, але 28-го червня пообіцяв знову прибути до Ужгорода для участи у святкуванні 50-річчя возз'єднання Закарпаття з Україною.

Плянується, що 3-6-го липня Президент Кучма відвідає Німеччину.

Відбулися наради...

(Закінчення зі стор. 1)

віть і в обмежених рамках і засягу повинен продовжувати свою діяльність.

Щодо Безсторонніх Організацій, згуртованих в Конференції під проводом д-ра Степана Вороха, то після кількох років коливання, досі не виявили наснаги стати на шлях розв'язки проблеми. Ці організації врешті повинні вирішитися і включитися до УККА чи УАКР, бо залишатися постійно безсторонніми не розв'язує проблеми і не приносить нікому жодної користи. Згадав про довг, який тяжить на конті Українського Консуляту в Ню Йорку в сумі 600,000 дол. Ця справа застрягла на мертвій точці. Місцевий комітет, який займався збіркою на консулят в рамках Фундації Підтримки Дипломатичних Представництв України, плянує відбути свої збори і вирішити, що далі робити, бо Фундація нині не має розв'язки.

Голова Уляна Дячук звітувала про бюро УНС у Вашінгтоні. Тому що УНС його закриває, треба подумати і заплянувати про створення бюра в іншій формі, бо без такого бюра і представництва у Вашінгтоні наші справи будуть виглядати дуже блідо. На думку голови, нам потрібно з рамени УАКРади зробити кошторис і звернутися до наших відділів і членів, щоб усі висловили свої погляди відносно цієї справи. Бюро повинно мати постійний контакт з американським світом і тому воно повинно бути чинним кожного дня, хоч і з обмеженими годинами урядування. До цих функцій можна заангажувати студентів, які захочуть допомогти в цій справі. Бюро повинна очолити професійна людина, а належно обґрунтований плян діяльности бюра вможливить зібрати потрібні фонди на його потреби. Ігор Гавдяк зобов'язався провести підготовчу акцію і запропонувати кошторис та організаційні рамки бюра в короткому часі.

Кооптовано до Президії Андрія Ластовецького як вільного члена.

Схвалено дотації: на видання творів М. Руденка — 1000 дол., книжки Є. Стахова „Крізь тюрми, підпілля і кордони" — 1000 дол., журнал „Бористен" в Дніпропетровську — 500 дол. і журнал „Фолкльор" в Кривому Розі — 200 дол.